

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Zoe Petre (coordonator)

Marilena Bercea

Ecaterina Stănescu

Mihaela Selevet

Silvia Tache

ISTORIE

Manual pentru clasa a IV-a

CORINT

Redactare: **Lia Decei**
Tehnoredactare și procesare
computerizată: **Jora Grecea**
Cartografie: **Petruța Șerban**
Coperta: **Valeria Moldovan**

Editura CORINT

Redacția și administrația:

Str. Mihai Eminescu nr. 54 A,
sector 1, București
Tel.: 319.47.97; tel./fax:
319.48.20

Difuzarea:

Splaiul Independenței nr. 202 A,
sector 6, București
Tel.: 319.88.22; 319.88.33;
319.88.55; 319.88.66; 319.88.77
E-mail: vanzari@edituracorint.ro
Magazin virtual:
www.edituracorint.ro

Tiparul executat la:
FED Print SA
2006

Manualul a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării
cu nr. 3463 din 22 martie 2006.

Date despre autori:

Zoe Petre (coord.) – prof. univ. dr., șeful Catedrei de istorie antică,
Universitatea București.

Marilena Bercea – prof. gr. I, Liceul „Traian Vuia” din București.

Mihaela Selevet – prof. gr. I, Colegiul Național „I.L. Caragiale”
din București.

Ecaterina Stănescu – prof. gr. I, Colegiul Național „Mihai Eminescu”
din București.

Silvia Tache – institutor gr. I, Colegiul Național „Mihai Eminescu”
din București.

Referenți:

Învățător gr. I Florica Militaru, Școala Generală nr. 79 din București.
Prof. dr. Rodica Mihăilescu, Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”
din București.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Istorie: manual pentru clasa a IV-a / coord.: Zoe Petre;

Marilena Bercea, Mihaela Selevet, Ecaterina Stănescu, Silvia Tache
– București: Corint, 2006

ISBN (10) 973-653-891-5; ISBN (13) 978-973-653-891-9

I. Petre, Zoe, coordonator

II. Bercea, Marilena

III. Selevet, Mihaela

IV. Stănescu, Ecaterina

V. Tache, Silvia

94(498)(075.33)

ISBN (10): 973-653-891-5;
(13): 978-973-653-891-9

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii CORINT,
parte componentă a GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

Deșteaptă-te, române!

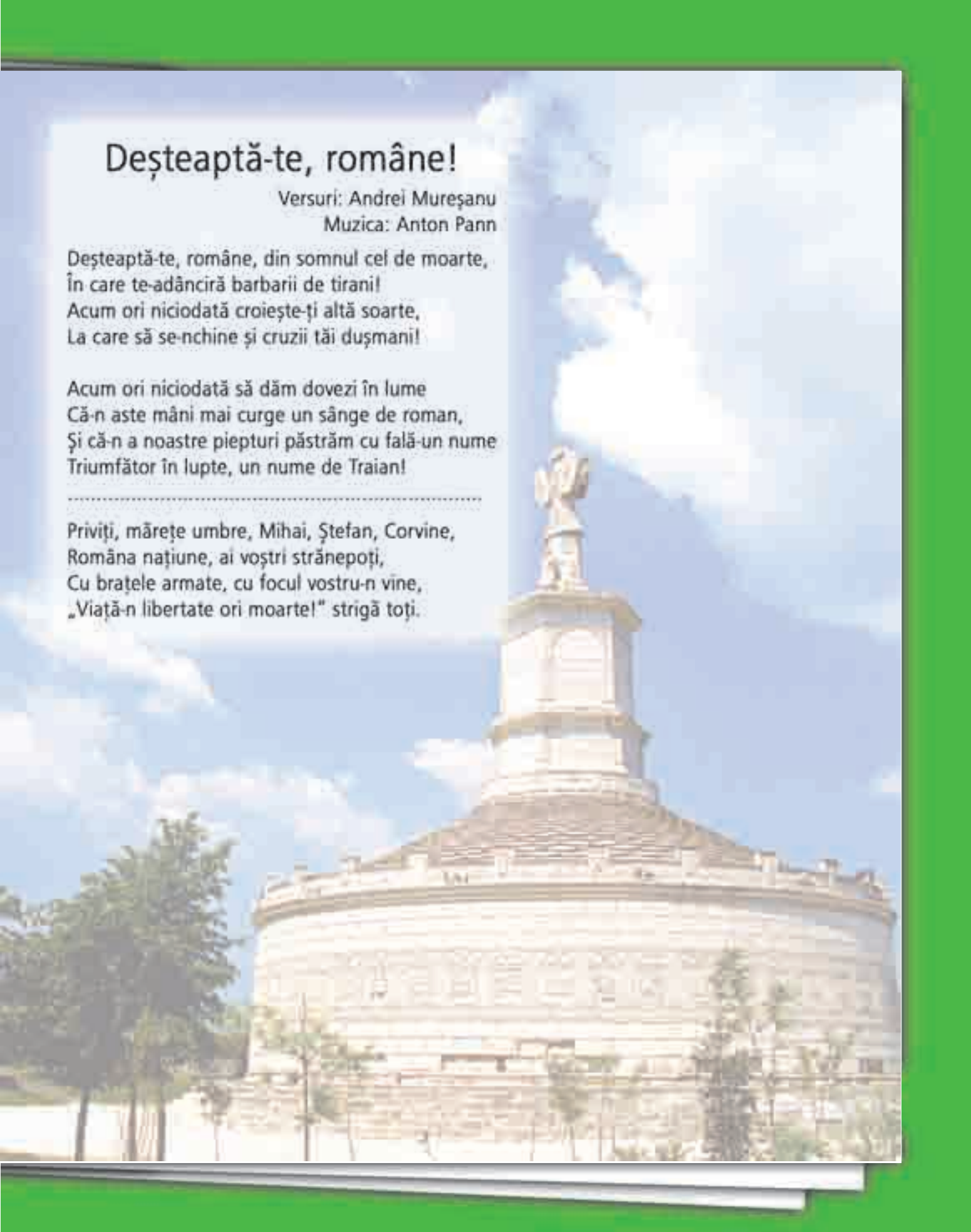
Versuri: Andrei Mureșanu

Muzica: Anton Pann

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi în lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moartea!” strigă toți.

Domnitorul Neagoe Basarab
cu familia sa
(Mănăstirea Curtea de Argeș)

Dicționar

istorie – știința care studiază apariția și dezvoltarea societății omenesti.

izvor istoric – dovadă scrisă sau nescrisă care înfățișează viața oamenilor din trecut.

Știi că

● Arborele genealogic este un desen care arată cu cine se înrudec membrii unei familii. Astfel sunt reprezentate generațiile care alcătuiesc o familie. O generație cuprinde oamenii care au aceeași vârstă. Spre exemplu, bunicii formează o generație, iar părinții alta.

Familia

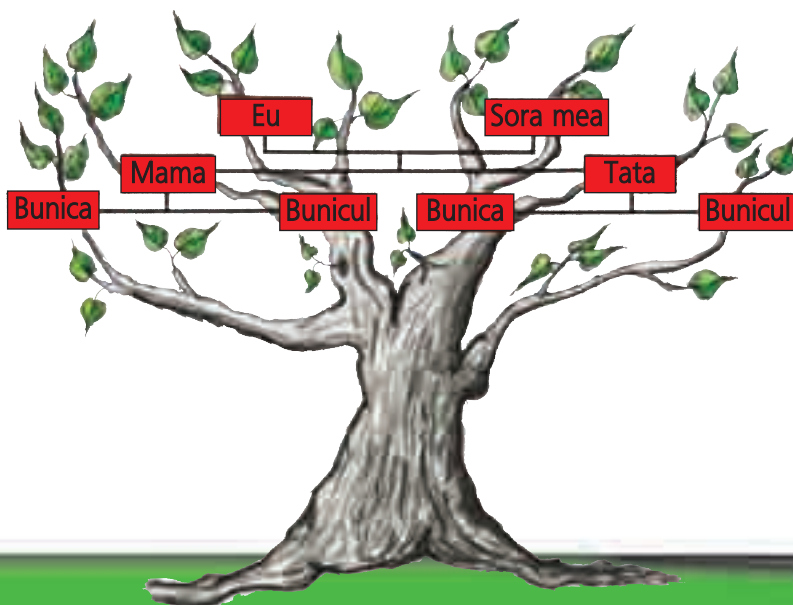
Istoria familiei, sărbători de familie

Minunatul dar al vieții

Vara, sărbătoarea de căpetenie era ziua de șase iulie, cununia părinților, la care țineam cu toții foarte mult. Ne sculam în zori și mergeam pe deal, la cules de flori. Împodobeam scara care ducea la sufragerie, masa și scaunele părinților. Noi, gătiți în hainele cele mai bune, îi așteptam în picioare, la locurile noastre. Un *ura* formidabil îi primea la intrarea lor. Apoi îi îmbrățișam și le ofeream micile bucurii făcute în mare taină ca să fie surpriza mai plăcută: fetele broderii, băieții desene sau vreo urare scrisă cu multă trudă de cei mici și câte un obiect cumpărat din banii noștri.

(Sabina Cantacuzino – „Din viața familiei Brătianu”)

- Cât de importantă este sărbătoarea căsătoriei părinților?
- Ce daruri le oferă copiii părinților lor?

Trecutul este **istorie**. Aceasta cuprinde atât faptele și personalitățile care au schimbat soarta lumii, cât și amintirile fiecărui om și ale familiei sale. „Acasă” este cuvântul magic pentru orice om; aici ne simțim ocrotiți și ajutați, de aici noi avem rădăcinile și aripile. Rădăcinile, pentru că din familie am plecat, și aripile, pentru a zbura mai departe. Moștenirea cea mai prețioasă pe care un copil o primește de acasă este să știe să dea un rost vieții sale.

Mândria de a aparține unei familii, firească pentru orice om, face ca marile bucurii, dar și problemele să fie împărtășite în primul rând celor de acasă. Aniversările, onomasticile, sărbătorile religioase, toate sărbători de familie, sunt momente fericite petrecute alături de cei dragi.

Spre deosebire de familia de astăzi, formată din părinți și copii, în trecut, în aceeași casă locuiau mai multe generații. Pentru că în zilele noastre, de obicei, ambii părinți lucrează, ei sunt ajutați în creșterea și educarea copiilor nu numai de bunici, ci și de persoane care nu aparțin familiei, și anume educatorii din creșe și grădinițe.

Pentru a cunoaște obiceiurile, faptele și gândurile celor care au trăit înaintea noastră, putem folosi fotografiile, acte, unelte sau pozoabe utilizate sau chiar făcute de ei. Acestea sunt **izvoare istorice**.

Izvoarele sunt cercetate de istorici, care studiază cu atenție fiecare sursă pentru a vedea ce se poate învăța din ea. Acești specialiști se străduiesc să obțină cât mai multe informații din sursele istorice. De aceea, ei trebuie să afle cine, când și cu ce scop a realizat acea sursă. De asemenea, istoricii caută mai multe dovezi referitoare la același eveniment și verifică o sursă prin intermediul alteia.

Așa arăta o familie în anii 1930 — și acesta este un izvor istoric.

O familie din zilele noastre

Lucrează ...

1. Rugați-i pe părinți să vă arate un obiect (izvor istoric) important pentru familia voastră. Studiați-l pe baza următorului plan: din ce material a fost făcut, pentru ce era folosit, cine l-a făcut sau purtat, de când datează. Prezențați acest obiect colegilor.
2. Stați de vorbă cu bunicii despre o sărbătoare din copilăria lor.
3. Realizați un portofoliu care să cuprindă copii a cel puțin cinci documente importante pentru familia voastră; de exemplu, acte de naștere, acte de botez, diplome.

Acum știi

- Cât de importantă este familia pentru cei care o alcătuiesc.
- Cum poți cunoaște istoria familiei tale.

În sat, oamenii își păstrează obiceiurile.

Vecinii și comunitatea

Astfel trăiesc oamenii, fiecare la adăpostul celuilalt

Bătrânii povesteau că exista obiceiul să se ajute între ei, la construirea unei case. De regulă, aveau un conducător, care cunoștea cel mai bine meșteșugul lemnului. Și erau destui, pentru că în apropiere se aflau multe păduri.

Această tradiție se păstrează și astăzi. Eu am fost martor când vecinii au participat la reconstruirea unei grajd. Totul s-a bazat doar pe simpla legătură de consătean. Se ajutau chiar și atunci când plecau din sat ca să locuiască în oraș. Și acolo se adunau și ajutau la construcția casei și aduceau cele necesare noii gospodării.

De altfel, noi obișnuim ca la sărbătoarea Rusaliilor să ieșim cu toții la câmp, unde fetele poartă o cunună împletită din grâu recoltei din acel an.

(Viața satului în poveștile bunicului)

Știi că

● În satul Târpești, aflat în apropierea orașului Târgu-Neamț, se află un muzeu în care vizitatorii pot să probeze costume populare din regiune, pot să se îmbrace la fel ca dacii sau pot învăța o horă moldovenească.

● În orașele Sighișoara și București sunt organizate, în fiecare vară, carnavaluri. Sunt serbări care readuc în cetatea Sighișoarei veselia cântecelor și a dansurilor medievale, iar în București eleganța din anii 1900.

- Cum se ajută locuitorii satului?
- Cunoașteți situații asemănătoare în comunitatea în care trăiți?

Tot satul participă la sărbători

În oraș, oamenii locuiesc mai ales în blocuri.

Localitatea natală este familia mai mare în care trăim. Indiferent că aceasta este un oraș dezvoltat sau un sat foarte mic, pentru noi este la fel de important să aflăm care sunt ocupațiile și obiceiurile locuitorilor, prin ce s-au remarcat aceștia; cum s-a schimbat înfățișarea oamenilor și a locurilor de-a lungul timpului. Toate acestea ne ajută să cunoaștem istoria **comunității** noastre.

Într-un oraș mare, există clădiri vechi, dar și unele foarte moderne, este multă lume și mereu se întâmplă câte ceva. Nu putem să-i cunoaștem pe toți locuitorii și, uneori, nici chiar toate cartierele. Un muzeu ne poate ajuta să aflăm mai multe lucruri, pentru că păstrează amintirea oamenilor și a **monumentelor istorice**.

În localitățile mai mici, gospodăriile sunt mai puține, iar vecinii se cunosc mai bine. Aici putem afla istoria locurilor din povestirile bătrânilor, bucuroși să vorbească despre oamenii ori despre sărbătorile care au rămas în memoria lor. Ei ne pot spune despre cântecele și jocurile care erau singurele bucurii ale zilelor pline de muncă.

Cunoașterea trecutului și a prezentului ne sporește încrederea în cei din jurul nostru.

Lucrează

1. Organizați o vizită la muzeul local; dacă acesta nu există, vizitați un monument, un loc sau o persoană importantă pentru comunitatea voastră. Înregistrați cele văzute sau relatate și alcătuiți un portofoliu.
2. Realizați, cu ajutorul părinților și al bunicilor, un album cu fotografiile ale localității în care trăiți. Observați dacă sunt modificări în înfățișarea clădirilor sau a oamenilor.

Dicționar

comunitate — toți cei care trăiesc într-o localitate.

monument istoric — construcție importantă ca vechime sau frumusețe și care este apărută prin lege.

Carnaval pe străzile Bucureștiului

Acum știi

- Cum putem cunoaște mai bine comunitatea în care trăim.
- De ce este important să-i știm pe vecinii noștri.

Cuprins

ISTORIA LOCALĂ

Familia. Istoria familiei, sărbători de familie	4
Vecinii și comunitatea	6
Copilăria de ieri și de azi	8

POPOARE DE IERI ȘI DE AZI

Popoare de ieri	10
Popoare de azi	11
Grecii	12
Romanii	14
Dacii	16
Galii	18
Slavii	20
Turcii	21
Românii	22
Francezii	23
Germanii	24
Ungurii	25
Rușii, sârbii, bulgarii	26

MOMENTE ALE ISTORIEI

Conducători, eroi și evenimente

Alexandru cel Mare	28
Decebal	30
Traian	31
Carol Cel Mare	32
Dragoș	34
Mircea cel Bătrân	36
Vlad Țepeș	37
Ștefan cel Mare	38
Mihai Viteazul	40
<i>Recapitulare. Jocuri didactice</i>	42
<i>Evaluare</i>	43
Constantin Brâncoveanu	44
Napoleon Bonaparte	46

Avram Iancu	48
Alexandru Ioan Cuza	50
Carol I	51
Regina Maria	52
Ecaterina Teodoroiu	53

Călători și călătorii	54
Marco Polo	55
Cristofor Columb	56
Fernando Magellan	58
Spătarul Milescu	59
Badea Cârțan	60
Emil Racoviță	61
Călătoria în cosmos	62

Castele, cetăți și orașe

Curtea de Argeș	64
Târgoviște	65
București	66
Cluj	68
Sibiu	69
Suceava	70
Iași	71
Roma	72
Constantinopol	74
Veneția	75
Viena	76
Versailles	78
Bran	80
Castelul Huniazilor	81
Castelul Peleş	82

Uniunea Europeană	84
<i>Recapitulare. Jocuri didactice</i>	86
<i>Evaluare</i>	87

ISTORIE

Manual pentru clasa a IV-a

PACHETUL EDUCAȚIONAL
este completat de:

- **Caietul elevului**
- **Mic atlas de istorie a României**
autor: Bogdan Teodorescu
- **Istorie universală. Atlas școlar ilustrat**
autor: Minodora Perovici
- **Istoria României. Atlas școlar ilustrat**
autor: Minodora Perovici

CORINT